

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Велка Александрова Попова – Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“

на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност ‘професор’ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование **2. Хуманитарни науки** професионално направление **2.1. Филология**, научна специалност **Български език (Съвременен български език, Лексикология)**

В конкурса за ‘професор’, обявен в Държавен вестник, бр. 57 от 26.06.2020 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра Български език към Филологическия факултет, като кандидат участва доцент д.ф.н. Ваня Иванова Зидарова от Катедра *Български език* на Филологическия факултет.

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА И НА КАНДИДАТА

Със заповед № 33-4140/25.08.2020 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност ‘професор’ в ПУ по област на висше образование област 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, Научна специалност Български език, Съвременен български език (Лексикология) към Катедра *Българския език* във Филологическия факултет към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Доц. д.ф.н. Ваня Иванова Зидарова от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ е единственият кандидат в конкурса. Представените от нея документи и материали по процедурата са в пълно съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

Кандидатката доц. д.ф.н. Ваня Иванова Зидарова е приложила общо 63 научни труда, 57 статии, 2 монографии, 4 учебника и учебни пособия, от които се приемат за рецензиране 54 научни труда, които включват разработки на проблеми извън темата на дисертацията (за д.ф.н.). Единадесет от предложените за рецензиране статии са публикувани в солидни издания в чужбина (Полша, Унгария, Чехия, Германия, Турция). Представената продукция е в пълно съответствие с изискванията за академичната длъжност професор.

Научно-приложната и педагогическата дейност на кандидатката са представени съответно с участия в проекти, в осем лекционни курса, водени в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“, в разработката на пет нови учебни програми. Преподавателският профил на доц. Ваня Зидарова включва и богат опит в международния обмен по програмите СЕЕРУС и ERASMUS, което намира израз в участие в 10 мобилности в Словакия, Чехия, Германия, Гърция, Полша, Франция, Италия. Същевременно доц. Ваня Зидарова е канена и като гост лектор в различни чуждестранни университети (Чехия и Унгария).

Резултатите от своите изследвания доц. Ваня Зидарова апробира на солидни международни форуми в България и чужбина, което свидетелства за нейната активност и осезаемо присъствие в динамичния процес на обмен на идеи между съвременните учени.

2. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ НА КАНДИДАТА

Ваня Зидарова има 37-годишен стаж в Пловдивския университет, като отначало тя работи като хоноруван асистент. През 1986 г. защитава дисертация за получаване на ОНС „доктор“, през 2000 г. придобива академичната длъжност доцент, а през 2018 г. защитава докторска дисертация и получава научната степен д.ф.н. Преподава по дисциплините Съвременен български език, Фонетика на съвременния български език, Лексикология на съвременния български език, Особенности на публичната комуникация и медийния език, Българската лексикография – история, теория, практика и Теории за частите на речта – класификационни подходи в бакалавърска степен, както и Семиотика и лингвистика и Съвременни словообразователни процеси в магистърска степен. Освен в ПУ доц. Зидарова е водила лекции като гост-лектор, а също и в рамките на програмите Еразъм и СЕЕРУС в редица европейски университети.

3. ОЦЕНКА НА ОСНОВНИТЕ НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

В оценката на учебно-педагогическата дейност на кандидатката са заложените данни от творческата ѝ биография, свързани с многообразието на дисциплините, които тя води през годините, както и с авторските разработки на солидни нови учебни програми. Във връзка с това впечатлява положително фактът, че доц. Ваня Зидарова е много последователна в осигуряването на образователния процес с учебна литература. Тя е автор на четири учебника за разработени и водени от нея лекционни курсове. Определено това я представя като отговорен и всеотдаен професионалист. Отличните качества на нейните учебници са

предпоставката за тяхното широко приложение и в останалите български университети.

Безспорни са научните приноси на доц. Ваня Зидарова. Тя е ярко разпознаваема в съвременната българска лингвистика със солидната си научна продукция, която осезаемо надвишава минималните наукометрични изисквания на ЗРАС за заемане на длъжността „професор“. В представените по процедурата трудове кандидатката отново остава вярна на безкомпромисния си професионализъм и изследователската си прецизност и задълбоченост, което като цяло е марка за цялостното ѝ творчество.

Авторските приноси, които подлежат на оценка по процедурата, са определено значими и като съдържателен обхват. В полето на интересите на кандидатката попадат дискуссионни проблеми, свързани с различните равнища на езика, но с най-голяма представеност се открояват нейните приноси в областта на лексикологията на съвременния български език. Те са апробирани с доклади на престижни научни форуми и са представени в една монография и в множество публикации (при това 12% от тези публикации са отпечатани в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни).

В изследваните от доц. Ваня Зидарова разнообразни актуални и значими теми като обединяващо звено винаги се открояват проблемите на съвременния български лексикон, разработени компетентно и многоаспектно в контекста на най-новите постижения на съвременната хуманитаристика. Тези трудове се отличават с изключително съдържателно многообразие и пълнота, благодарение на което се създава една адекватна и пълноценна картина на българската лексикална система. Този сериозен принос на кандидатката се откроява най-отчетливо в монографията ѝ „Динамика и иновации в лексикалната система на българския език“ (2019).

Монографията „Динамика и иновации в лексикалната система на българския език“ е оригинално изследване на процесите и тенденциите, протичащи в българската лексикална система, като във фокуса на специално внимание попадат съответните процеси от първите три десетилетия на демократичното преобразуване на българското общество (1990–2019 г.). Предложеното изследване дава панорамна обобщена картина на лексикалната система и на иновациите, характерни за най-новия период от развоя на българския език. Авторката не се ограничава с представянето на фактите, свидетелстващи за количествена и качествена промяна в лексиката след 1989 г., а и прави задълбочен анализ на причините, обуславящи динамиката на речта, както и на основните развойни процеси и тенденции. Като основни теми в изследването са открити: структура и

системност на лексиката, количествена и качествена динамика на лексикалния състав, архаизация и реанимация на лексеми, промени в лексикалната семантика и полисемия, неологизация, семантична и лексикална деривация, интернационализация, интелектуализация, заемане на чужда лексика. Във връзка с обсъждането на тези теми са набелязани и някои важни промени в съвременната лексикална практика, свързани с медийната реч и с компютърно опосредствано общуване.

4. ОЦЕНКА НА ЛИЧНИЯ ПРИНОС НА КАНДИДАТА

Авторските приноси на доц. Ваня Зидарова могат да се определят като значими както за теорията, така и за преподавателската практика. Те плод на многогодишни собствени оригинални проучвания на кандидатката, а в основата им лежи нейната ерудираност и отлично познаване на лингвистичната традиция.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от доц. д.ф.н. Ваня Иванова Зидарова отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка. Бих искала да отбележа, че постиженията на доц. д.ф.н. Ваня Иванова Зидарова, както и нейната посветеност на науката я представят сами по себе си като достоен кандидат за заемането на академичната длъжност „професор“.

Предлагам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Филологическия факултет за избор на доц. д.ф.н. Ваня Иванова Зидарова на академичната длъжност ‘професор’ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ по професионално направление *2.1. Филология (Български език – Съвременен български език, Лексикология)*.

1.11 2020 г.

Изготвил становището: проф. д-р Велка Попова